भाग ५

नेपाल सरकार

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयको

सूचना १

भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोग गठन (पहिलो संशोधन) आदेश, २०७७

भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोग गठन आदेश, २०७६ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

भूमि सम्बन्धी ऐन, २०२१ को दफा ५२ख. को उपदफा (६) बमोजिमको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायको आदेश जारी गरेको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस आदेशको नाम "भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोग गठन (पहिलो संशोधन) आदेश, २०७७" रहेको छ ।

(२) यो आदेश तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोग गठन आदेश, २०७६ को दफा १३ मा संशोधनः** भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान गठन आदेश, २०७६ (यस पछि "मूल आदेश" भनिएको) को दफा १३ को उपदफा (१) मा रहेका "राज्यमन्त्री सरहको तलब, भत्ता र सवारी साधनको सुविधा" भन्ने शब्दहरुको सट्टा "राज्यमन्त्री सरहको तलब, भत्ता, चालक सहितको सवारी साधन र इन्धनको सुविधा" भन्ने शब्दहरु राखिएका छन्।

३. **मूल आदेशको दफा २६ मा संशोधनः** मूल आदेशको दफा २६ को उपदफा (१) मा रहेका "अधिकार प्रयोग गरी" भन्ने शब्दहरु पछि "यस आदेश बमोजिम आयोगले सम्पादन गर्नु पर्ने कार्यको प्रयोजनको लागि" भन्ने शब्दहरू थपिएका छन्।

४. **मूल आदेशको दफा २८ मा संशोधनः** मूल आदेशको दफा २८ मा रहेका "दफा ७क. को उपदफा (१)" भन्ने शब्दहरूको सट्टा "दफा ७ को उपदफा (१क)" भन्ने शब्दहरू राखिएका छन् ।

सूचना २

कञ्चनपुर जिल्ला वेदकोट नगरपालिका अन्तर्गतको जग्गा नाप जाँच सम्बन्धी गठन आदेश, २०७७

नेपाल सरकारले जग्गा (नाप जाँच) ऐन, २०१९ को दफा ११ख. ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कञ्चनपुर जिल्ला वेदकोट नगरपालिकाभित्र रहेका जग्गाको साबिकको नक्सा, पुनः नापी भई कायम भएको नक्सा तथा भोग चलनमा एकरूपता नभई उत्पन्न समस्या समाधान गर्न समिति गठन गरी सो समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार तथा कार्यविधि तोक्ने सम्बन्धमा देहायको आदेश जारी गरेको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस आदेशको नाम "कञ्चनपुर जिल्ला वेदकोट नगरपालिका अन्तर्गतको जग्गा नाप जाँच सम्बन्धी गठन आदेश, २०७७" रहेको छ।

(२) यो आदेश तुरून्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस आदेशमा,-

(क) "नाप जाँच" भन्नाले जग्गा (नाप जाँच) ऐन, २०१९ र जग्गा (नाप जाँच) नियमावली, २०५८ बमोजिमको जग्गा नाप जाँच गर्ने कार्य सम्झनु पर्छ।

(ख) "नापी कार्यालय"भन्नाले जिल्ला नापी कार्यालय, कञ्चनपुर सम्झनु पर्छ।

(ग) "मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकार, भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(घ) "समिति" भन्नाले दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिम गठन भएको समिति सम्झनु पर्छ ।

३. **समितिको गठनः** (१) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) प्रमुख जिल्ला अधिकारी, कञ्चनपुर -अध्यक्ष

(ख) डिभिजनल वन अधिकृत, कञ्चनपुर - सदस्य

(ग) प्रमुख संरक्षण अधिकृत, शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज -सदस्य

(घ) प्रमुख नापी अधिकृत, नापी कार्यालय, कञ्चनपुर -सदस्य

(ङ) मालपोत अधिकृत, भूमि सुधार तथा मालपोत कार्यालय, कञ्चनपुर -सदस्य

(च) वेदकोट नगरपालिकाको सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्ष -सदस्य

(छ) प्रमुख नापी अधिकृतले तोकेको नापी कार्यालयको नापी अधिकृत -सदस्य-सचिव

(२) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(३) समितिको बैठकमा अध्यक्ष तथा सदस्य सचिव सहित उपदफा (१) को खण्ड (ख),(ग)र (घ) बमोजिमका सदस्यको उपस्थिति अनिवार्य हुनेछ ।

(४) समितिले बैठकमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधि तथा विषय विज्ञलाई आमन्त्रित गर्न सक्नेछ र आमन्त्रित व्यक्तिलाई मत दिने अधिकार हुने छैन।

(५) समितिको बैठकको निर्णय अध्यक्ष तथा सदस्य सचिवले प्रमाणित गर्नु पर्नेछ।

(६) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैंले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

४. **समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:** समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) जग्गा दर्ता गर्दाको बखत पेश गरेका जग्गा दर्ता सम्बन्धी कागजातहरुको सङ्कलन गर्ने, साबिक तथा हालको नक्सा प्रिन्ट, फिल्डबुक र प्लटबुकको प्रतिलिपिहरू सङ्कलन गर्ने,

(ख) शुरु नापीको नक्सा स्रेस्ता, सट्टा भर्ना सम्बन्धी कागजात र पुनः नापीको नक्सा स्रेस्ता तथा स्थलगत वस्तुस्थितिको अध्ययन विश्लेषण गर्ने,

(ग) खण्ड (ख) बमोजिम अध्ययन गर्दा हालको नक्सा सुधार गरी समस्या समाधान हुने भएमा सोही नक्सामा सुधार गर्ने,

(घ) खण्ड (ग) बमोजिम नक्सा सुधार गर्न सम्भव नभएमा त्यस क्षेत्रको फिल्डको वास्तविक अवस्था र उपलब्ध प्रमाणको आधारमा जग्गा नापजाँच गरी नयाँ नक्सा तयार गर्ने,

(ङ) नापजाँच गर्ने प्रयोजनको लागि आवश्यकता अनुसार नापी कार्यालयबाट नापी टोली खटाउने,

(च) नापजाँच गर्ने क्षेत्रमा कुनै कित्ता जग्गा दर्ता भइसकेको र त्यस्तो जग्गाको नक्सा तथा स्रेस्ता सुधार गर्नु पर्ने रहेछ

भने त्यस्तो कित्ता समेतलाई साबिक नापी अनुसारको लगत भिडाई नक्सा तथा स्रेस्ता सुधार गर्ने,

(छ) सम्बन्धित जग्गाधनीबाट पेश भएका प्रमाण कागजात, नापी टोलीबाट प्राप्त नक्शा र सोसँग सम्बन्धित विवरणहरु तथा अन्य प्रमाणका आधारमा जग्गा दर्ता सम्बन्धी निर्णय गर्ने,

(ज) जग्गा नाप जाँच गर्दा ५नं. नापी गोश्वाराबाट नापजाँच हुँदाका बखत वन सीमाना, सरकारी जग्गा र सार्वजनिक जग्गा मिची दर्ता गरेको देखिएमा त्यस्तो जग्गाको दर्ता बदर गर्न सम्बन्धित भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालयलाई लेखी पठाउने ।

५. <u>कार्यविधिः</u> (१) समितिले नापजाँच गर्नुपर्ने क्षेत्रमा आ-आफ्नो साँध सीमाना पिलर, पेग लगायतको सीमा चिन्ह खडा गर्न लगाई सीमाना छुट्याउन सम्बन्धित वडा कार्यालय मार्फत सम्बन्धित जग्गाधनीलाई पन्ध्र दिनको सूचना दिनु पर्नेछ र त्यस्तो सूचना स्थानीय एफ.एम. रेडियोबाट समेत प्रसारण गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि समितिले देहाय बमोजिमको कार्य गर्नुगराउनु पर्नेछः-

(क) आवश्यकता अनुसार नियन्त्रण विन्दु खडा गर्ने,

(ख) नाप नक्सा गर्ने कर्मचारीलाई सँधियार र स्थानीय तहका प्रतिनिधिको रोहवरमा नाप नक्सा गर्नु भन्दा पहिले प्रत्येक कित्ताको समितिले तोके बमोजिमको ढाँचामा साँध सिमाना छुट्याएको मुचुल्का तयार गर्ने,

(ग) अमिन तथा सर्भेक्षकद्वारा फिल्ड अनुसार नाप जाँच गराउने,

(घ) नापनक्सा बमोजिम फिल्डबुक तयार गर्ने।

(३) नक्सा सुधार गर्ने प्रयोजनको लागि जग्गाधनी वा निजको प्रतिनिधिले समितिको कार्यालयमा निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम नक्सा सुधारको लागि निवेदन दिंदा देहायका कागज प्रमाण संलग्न गर्नु पर्नेछः-

(क) नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र,

(ख) जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि,

(ग) भोग यकिन गरेको र जग्गा दर्ता गरी दिने भन्ने व्यहोराको वेदकोट नगरपालिकाको सिफारिस, र

(घ) चालू आर्थिक वर्षसम्मको मालपोत बुझाएको रसिद ।

(५) समितिले जग्गा दर्ता सम्बन्धी निर्णय गर्नु पूर्व उपदफा (२) को खण्ड (घ) बमोजिम तयार भएको फिल्डबुकको विवरण उल्लेख गरी दाबी विरोधको लागि स्थानीय पत्रिकामा पैंतीस दिनको म्याद दिई सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिमको म्यादभित्र जग्गा दर्ताको सम्बन्धमा कुनै दाबी विरोध भएमा त्यस्तो जग्गामा नापी टोलीबाट साँध सँधियार र स्थानीय तहका प्रतिनिधिको रोहबरमा भोग खुल्ने गरी स्थलगत सर्जमीन गराई विवादको निरुपण गर्नु पर्नेछ ।

(७) उपदफा (६) बमोजिम कुनै दाबी विरोध परेकोमा सोको निरुपण गरेपछि र दाबी विरोध नपरेमा दाबी विरोध गर्ने म्याद समाप्त भएपछि समितिले सम्बन्धित व्यक्तिको नाममा जग्गा दर्ता गर्ने निर्णय गर्नेछ ।

६. **सट्टाभर्नामा दिएको क्षेत्रफल भन्दा बढी जग्गा दर्ता गर्न नहुने:** साबिक शुक्ला फाँटा वन्यजन्तु आरक्षबाट सट्टा भर्ना स्वरुप उपलब्ध गराइएको जग्गाको हकमा सो जग्गाको क्षेत्रफलको हद भन्दा बढी हुने गरी जग्गा दर्ता गर्नु हुँदैन ।

७. **समितिको कार्यालयः** समितिको कार्यालय नापी कार्यालय, कञ्चनपुरमा रहनेछ ।

८. **समितिको कार्यक्षेत्रः** समितिको कार्यक्षेत्र कञ्चनपुर जिल्ला वेदकोट नगरपालिकाको वडा नं. ७, ९ र १० को (साबिक सुडा गाउँ विकास समिति वडा नं. २, ४ र ५) साबिकको नक्सा, हालको नक्सा र फिल्डको वास्तविक भोग चलनमा फरक परेको क्षेत्रभित्र मात्र रहनेछ ।

९. **समितिको कार्य अवधिः** समितिको कार्य अवधि समितिले कार्य प्रारम्भ गरेको मितिले बढीमा एक वर्षको हुनेछ ।

१०. **कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्थाः** समितिलाई आवश्यक पर्ने अनुसूची-१ बमोजिमका कर्मचारीहरू नापी कार्यालय र नापी विभागबाट समितिको कार्यावधिभरका लागि काजमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

११. **बैठक भत्ता सम्बन्धी व्यवस्थाः** समितिका अध्यक्ष, सदस्य तथा आमन्त्रित विज्ञले प्रति बैठक एक हजार पाँचसय रुपैयाँका दरले बैठक भत्ता पाउनेछन् ।

१२. **बजेट सम्बन्धी व्यवस्थाः** समितिको लागि आवश्यक पर्ने अनुसूची-२ बमोजिमको बजेटमन्त्रालय मार्फत समितिलाई उपलब्ध गराईनेछ ।

१३. **निर्णय कार्यान्वयन तथा बरबुझारथः** (१) समितिबाट भएको निर्णय तयार भएका माइन्यूट, नक्सा, फिल्डबुक र निर्णय मिसिल लगायत अन्य कागजात जिम्मा लिने, सम्बन्धित निकायमा बुझाउने र प्रमाणित गर्ने कार्य समितिको सदस्य-सचिवले गर्नेछ।

(२) समितिबाट जग्गा दर्ता गर्ने गरी भएको निर्णय अनुसार जग्गाधनी दर्ता स्रेस्ता तथा जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्र तयार गर्ने तथा सम्बन्धित जग्गाधनीलाई जग्गाधनी दर्ता प्रमाणपत्र वितरण गर्ने कार्य भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय, कञ्चनपुरबाट हुनेछ ।

(३) समितिबाट तयार भएको नक्सा, फिल्डबुक र प्लट रजिष्टर नापी कार्यालय, कञ्चनपुरमा तथा निर्णय मिसिल, माइन्युट, स्रेस्ता र अन्य कागजात भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय, कञ्चनपुरमा बरबुझारथ गर्ने गराउने कर्तव्य समितिको सदस्य सचिवको हुनेछ।

अनुसूची-१

(दफा १०सँग सम्बन्धित)

कर्मचारीको दरबन्दी सम्बन्धी व्यवस्था

क्र. सं.	कर्मचारीको विवरण	सङ्ख्या	कैफियत
१	नापी अधिकृत	१	नापी कार्यालयले काजमा खटाउने।
२	सर्भेक्षक/अमिन	१०	नापी कार्यालय र नापी विभागले काजमा खटाउने ।
३	कार्यालय सहयोगी	१	नापी कार्यालयले काजमा खटाउने।
४	कार्यालय सहयोगी (जंजिदार)	स्वीकृत नर्म्स बमोजिम	नाप जाँचको क्रममा स्वीकृत नर्म्स बमोजिम नापी कामदार ज्यालादारीमा नियुक्त गरी कामकाज गर्न खटाइने ।

अनुसूची-२

(दफा१२सँग सम्बन्धित)

समितिको लागि आवश्यक बजेट

क्र. सं.	खर्चशीर्षक	रकम	पुष्ट्याइ	कैफियत
१	२२२११ गाडी, भाडा तथा इन्धन	रु. १२,८०,०००/-	नाप नक्साको काममा प्रयोग गरिने सवारी साधन तथा सोको लागि आवश्यक इन्धन	
२	२२३११ (कार्यालय सम्बन्धी खर्च)	रु. २,००,०००/-	सूचना प्रकाशन खर्च, नापी टोलीको लागि आवश्यक पर्ने मसलन्द सामानहरुको खरिद, नक्सा स्रेस्ता आदिको छपाई खर्च	
३	नापजाँच खर्च	रु. ४०,५०,०००/-	नाप जाँचको नर्म्स अनुसार ९ महिनाको फिल्ड अवधिको ज्यालादारी नापी कामदारको लागि लाग्ने खर्च	

४	बैठक भत्ता	रु. ५,००,०००/-	समितिको बैठक भत्ता	
५	२२७११ (विविध खर्च)	रु. ५,००,०००/-	सार्वजनिक छलफल,पूर्जा वितरण लगायतको कार्यमा हुने विविध खर्च, अतिथी सत्कार खर्च	
	जम्मा	रु.६५,३०,०००/- (पैंसट्ठी लाख तीस हजार मात्र)		

आज्ञाले,
टेकनारायण पाण्डे
नेपाल सरकारको सचिव ।